

ת"פ 2682/03 - מ.י. ו.מח.לתכנון מחוז חיפה נגד עבד אגבאריה

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 2682-03 מ.י. ו.מח.לתכנון מחוז חיפה נ' אגבאריה ואח'

בפני השופט אהוד קפלן
מ.י. ו.מח.לתכנון מחוז חיפה
נגד
עבד אגבאריה

החלטה

1. בקשה לפי סעיף 207 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה) לדחיית מועד ביצועו של צו הריסה, לעיכוב ביצוע הצו עד למתן החלטה בבקשה ולהורות למדינה להמציא תעודת עובד ציבור על המצב התכנוני העדכני.

רקע והליכים קודמים

(כפי שפורטו בהחלטת בית המשפט המחוזי, כב' השופטת רונית בש בעפ"א 15392-03-16 פס"ד מיום 16.5.16)

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בת"פ 2682/03 בבית משפט השלום בחדרה, אשר ייחס לו בנייה בשטח של כ-300 מ"ר בסמוך לאום אל פחם, ללא היתר כדין ועל מקרקעין שייעודם חקלאי. ביום 26.3.2007 הורשע בתיק זה בעבירות של בניה ושימוש ללא היתר כדין, לפי סעיפים 204(א) ו-204(ב) לחוק התכנון והבניה, ובמסגרת גזר הדין הוטל צו הריסה של המבנה הלא חוקי לביצוע על ידו. משלא בוצע צו ההריסה הוגש נגדו כתב אישום נוסף בבית משפט השלום בחיפה בתיק תו"ח 35631-02-10 בגין אי קיום צו בית משפט. ביום 14.10.2010 הורשע הנאשם על ידי בית המשפט השלום בחיפה וניתן צו הריסה שני. במסגרת צו זה נקבע, כי על הנאשם להרוס את המבנה הלא חוקי עד ליום 1.5.2011, וכי אם לא יעשה כן, המדינה תהא רשאית לבצע את הצו בעצמה החל מיום 1.9.2011.

3. הנאשם הגיש בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה הנ"ל וביום 26.10.2011 נדחתה בקשה זו על ידי בית משפט השלום בחיפה. ערעור שהוגש על החלטה זו נדחה על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה ביום 7.12.2011.

4. הנאשם הגיש עתירה מנהלית נגד הוועדה המחוזית לתכנון ובניה חיפה (להלן גם: הוועדה המחוזית), וזו נדחתה ביום 15.4.2012 על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים. ביום 20.2.2013 דחה בית

המשפט העליון ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי וביום 18.4.2013 דחה בית המשפט העליון בקשת ארכה נוספת שהגיש הנאשם.

5. בקשת עיכוב ביצוע נוספת שהגיש הנאשם לבית משפט שלום בחיפה ביום 23.4.2014 נדחתה גם כן, וכך גם ערעור על החלטה זו. בדחיית הערעור קבע בית המשפט המחוזי בחיפה כי תקופת ביצוע הצו על ידי המדינה היא עד ליום 12.10.2013. ביום 22.8.2013 הגיש הנאשם בקשת עיון חוזר שנדחתה ביום 16.9.2013.

6. ביום 1.10.2013 הגישה המדינה בקשת להארכת מועד לביצוע הצו על ידה. ביום 10.10.2013 קבע בית משפט השלום בחיפה כי המועד יוארך עד ליום 1.1.2014. על החלטה זו לא הוגש ערעור. המדינה הגישה בקשה נוספת להארכת המועד לביצוע הצו וביום 13.3.2014 קבע בית משפט השלום בחיפה כי המועד יוארך עד ליום 1.9.2014. ערעור על החלטה זו נדחה על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה. כן נדחו בקשת רשות ערעור ובקשת עיכוב ביצוע שהוגשו לבית המשפט העליון.

7. בשל אירועים ביטחוניים בקיץ 2014 הגישה המדינה בקשת הארכה נוספת לביצוע צו ההריסה, אליה צורף תצהיר שנחתם על ידי ראש ענף שיטור באגף המבצעים של משטרת מחוז חוף, לפיו המשטרה החלה להיערך לביצוע ההריסה, אך טרם ביצעה זאת בשל האירועים הביטחוניים הנ"ל. בית משפט השלום דן בבקשה ביום 7.12.2014 וקבע כי המועד יוארך עד ליום 1.1.2015. אולם, בסמוך למועד הדיון נחתם תצהיר נוסף על ידי המשטרה בדבר עיכוב בשל אירועים ביטחוניים, ועל כן ביום 9.12.2014 הוגשה בקשה נוספת מטעם המדינה למתן אורכה. ביום 31.12.2014 קבע בית משפט השלום בחיפה כי המועד יוארך עד ליום 1.3.2015.

8. ביום 2.2.2015 הגיש הנאשם בקשת עיכוב ביצוע נוספת, במסגרתה נטען כי יזם תכנית שהוגשה לוועדה המחוזית לתכנון ובנייה במחוז חיפה שמטרתה להכשיר את המבנה. בית משפט השלום בחיפה דחה את הדיון בבקשה הנ"ל עד לאחר מועד התכנסות ועדת המשנה של הוועדה וביום 1.4.2015 הוא דחה את הבקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה, זאת לאחר שהובא לידיעתו כי ביום 25.3.15 דחתה וועדת המשנה בוועדה המחוזית את התוכנית המפורטת עליה נסמכה בקשת הנאשם.

9. בפסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי ביום 3.5.15 נדחה ערעורו של הנאשם על החלטתו הנ"ל של בית משפט השלום בחיפה, בהינתן המצב התכנוני הקיים לרבות העובדה שהיתר הבניה אינו מצוי בהישג ידו של המשיב. עוד נקבע בפסק הדין, כי נוכח העובדה שלא עלה בידי המערער לבצע את צו ההריסה במשך כחודש ימים, מפאת עיכוב ביצוע הצו על רקע הגשת הערעור הנ"ל, ניתנה למדינה ארכה לביצוע צו ההריסה, זאת עד ליום 5.7.15. כמו כן קבע בית המשפט המחוזי כי דין בקשת הנאשם בהודעת הערעור לאפשר לו לבצע את צו ההריסה בעצמו - להידחות, זאת הן נוכח התנהלות הנאשם אשר הפר ברגל גסה את צווי בית המשפט והן בהינתן ההחלטות שניתנו בהליכים קודמים.

10. בהחלטה מיום 20.7.15, שניתנה ברע"פ 4086/15 דחה בית המשפט העליון (כב' השופט ס' גובראן) את בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם על פסק דיני הנ"ל מיום 3.5.15. בית משפט העליון קבע בהחלטתו, כהאי ליסנא: "גם

אני סבור כי אין מקום להכשיר את הבניה הבלתי חוקית המתקיימת כבר שנים רבות. מאחר שלא קיים אופק תכנוני להכשרת המבנה, הרי שהאינטרס הציבורי של דחיקת התופעה הפסולה של בניה בלתי חוקית, גובר. יצוין כי המבקש הגיש הודעת עדכון ביום 19.7.2015, במסגרתה הוא מפרט על התקדמות, לכאורה, בהליכים מינהליים שנועדו להכשיר את המבנה, אך לא מצאתי כי יש בכך כדי לשנות מהכרעתי".

11. ביום 20.9.15 דחה בית משפט השלום בחדרה (הח"מ) בקשה שהוגשה מטעם הנאשם להבהרת הצו הראשון שניתן במסגרת ת.פ. 2682/03. בבקשתו ביקש המשיב להבהיר את האמור בצו, זאת נוכח טענתו כי כל ההליכים בתיק התייחסו למבנה בגודל 300 מ"ר ובפועל ביתו הוא בשטח של 600 מ"ר. ביום 6.10.15 דחה בית משפט השלום בחיפה בקשה דומה לזו.

12. המדינה הגישה בקשת ארכה נוספת, אליה צורף תצהיר שנחתם על ידי תת ניצב ג' חכרוש, סגן מפקד משטרת מחוז חוף, לפיו קיים צפי ממשי להפרות סדר קשות עת תבוצע ההריסה. בית משפט השלום בחיפה דן בבקשה ביום 9.11.15 וקבע כי המועד יוארך עד ליום 29.11.15, והורה על הגשת תגובה. לאחר קבלת תגובת הנאשם דחה בית משפט השלום בחיפה את הבקשה, תוך שביקר את התנהלות המדינה לאור הימנעותה לבצע את צו ההריסה שנים רבות מנימוקים שונים והותיר את החלטתו לפיה צו ההריסה יבוצע עד ליום 29.11.15, על כנה.

13. על ההחלטה הנ"ל הוגש ערעור ע"י שני הצדדים לבית המשפט המחוזי בחיפה(כב' השופטת אספרנצה אלון), אשר נדון בד בבד יחד עם ערעור הנאשם על החלטתו של בית משפט השלום בחדרה למתן הנחיות והבהרת גזר הדין בת.פ. 2682/03 (החלטת הח"מ) ועל החלטת בית משפט השלום בחיפה שדחתה את בקשת המשיב למתן הנחיות לעניין הצו. ביום 10.2.16 קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור הוועדה המחוזית על החלטת כב' השופט קוטון ודחה את ערעוריו של המשיב. נפסק בפסק הדין הנ"ל, כדלקמן: " אשר על כן, אני קובעת כי לא אוכל להותיר את קביעת בית משפט קמא על כנה, אשר דחתה את בקשת הוועדה המקומית להאריך את המועד לביצוע ההריסה עד ליום 29.11.15. קידום הלחימה בבנייה בלתי חוקית, במיוחד בהיקף בו מדובר, ובהפרה הבוטה והמתמשכת של אגבאריה [המשיב-ר.ב.], מזה למעלה מעשור, מביא לתוצאה כי בקשת הוועדה המחוזית להארכת המועד לביצוע צו ההריסה, מתקבלת. הצו יבוצע מוקדם ככל שניתן. מצאתי כי לא יהא זה נכון לקבוע תאריך פקיעה לביצועו. חזקה על כל גורמי האכיפה כי יפעלו לאלתר לביצועו, חרף הקשיים והאתגרים הניצבים וזאת, כאמור, לאלתר, ולכל היותר תוך ששה חודשים מהיום. אבהיר כבר עתה, אין הכוונה כי נקבע תאריך "גג" לביצוע הצו שלאחריו יפקע הצו, אלא יש לראותו בבחינת תמרוך, המחייב כבר עתה היערכות לביצועו".

14. כשבוע לאחר מתן פסק דינו הנ"ל של בית המשפט המחוזי, הגיש הנאשם בת.פ. 2682/03 בקשה חדשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה בבית המשפט השלום בחדרה, לה נעתרתי והוריתי על עיכוב ביצוע צו ההריסה.

15. בהחלטה מיום 25.2.16 קבעתי כי לאחר שהוצגה בפני תכנית מתאר לעיר אום אל פחם (תכנית מס' 354/0247221) שיזומה על ידי הוועדה הבין משרדית, באמצעות משרד הפנים, וכי היא תוגש בימים הקרובים לוועדה המחוזית, והואיל התכנית הנ"לטרם הוצגה בפני בתי המשפט שדנו בעניין עד כה, וודאי שגם אם הוזכרה ברמז בהליכים שיזמה המערערת - להארכת המועד שהוקצב לה לביצוע צו ההריסה- הרי שהמשיב עד כה לא ביקש כל ארכה

בהסתמכו על תכנית זו.

16. בהחלטה ההיא התייחסתי גם לדברי ב"כ המערער, לפיהם אישור התכנית החדשה אינו מובטח כלל וכלל, הגם שהיא ביוזמת רשויות התכנון של המדינה, שכן הוועדה המחוזית סוברנית להחליט לפי שיקול דעתה המקצועי. ב"כ המערער הטעים בפני בית משפט קמא כי הוועדה המחוזית עלולה שלא לאשר את התכנית היה ותשתכנע שהכללת ביתו של המשיב בתחום התכנית נעשתה כדי להכשיר את הבנייה הלא חוקית שביצע. להמחשת האמור לעיל צרף ב"כ המערער את מכתבו של מר ציון אילוז, מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה, מכתב מיום 23.12.13 ולפיו עיכוב ביצוע הצו על ידי המדינה יהווה פגיעה קשה בשלטון החוק.

17. בשורה התחתונה קבעתי כי: " המקרה שבפני אינו רגיל, באשר התכנית כל כולה ביוזמת רשויות התכנון של המדינה והסיכוי לגלגליזציה של הבנייה הוא סיכוי מצוין. שלטון החוק הוא עיקרון חשוב מאד אך בסופו של דבר החוק נועד לשרת את האזרחים ולא למשול בהם. ביצוע צו ההריסה קרוב כל כך להגשת התכנית שתגאל אלפי אנשים ממצוקת הבנייה שלהם לא ישרת תכלית חברתית ראויה אלא תזרע יאוש ותחושה שיד אחת של הרשויות אינה יודעת את אשר עושה היד השנייה. אישור התכנית, גם אם ייארך זמן, הוא כמעט ודאי, וממנו קצרה הדרך לגלגליזציה של הבנייה נשוא תיק זה, או לפחות חלק נכבד ממנה, כך שלטעמי הדבר הנכון לעשות הוא מתן אורכה לבחינת העניין בחלוף שנה מהיום".

18. על ההחלטה הנ"ל הוגש ערעור. במסגרת נימוקי הודעת הערעור ציינה המערער את חומרת עבירות הבניה שהפכו ל"מכת מדינה". הוטעם כי חומרה זו מתחדדת נוכח קביעותיהם של בתי המשפט השונים שדנו בעניינו של המשיב ולפיהן מדובר במקרה של זלזול מובהק בשלטון החוק ובהחלטות בתי המשפט. המערער מדגישה כי נוכח החומרה הרבה וההתרסה שיש בהמשך עמידתו על תילו של בית המשיב, מעורבים ראשי מערכת האכיפה בתיק זה והם הביעו לא אחת את מחויבותם לביצוע הצו. מבלי להתעלם מהביקורת שספגה המערער מצד בתי המשפט בגין בקשותיה להארכת מועד לביצוע צו ההריסה, מבהירה המערער כי עיכוב ביצוע הצו בשלב זה, ללא עילה של ממש המצדיקה זאת, מהווה מכה קשה לאכיפת החוק, שאין להשלים עימה.

19. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורה של המדינה בתיק וביטל את החלטתי לפיה ניתנה לנאשם ארכה עד ליום 25.2.17 לביצוע צו ההריסה.

20. על פי פסק דינו של בית המשפט המחוזי במקרה שבפנינו אין המדובר במצב שלאחר אישור תכנית המתאר הכוללנית של אום אל פחם או שלאחר אישור התכנית המפורטת הנקודתית שהגיש המשיב. רק בחודש יולי 2016 עתידה הוועדה המחוזית לתכנון ובניה לדון בשאלת הפקדת תכנית המתאר הכוללנית הנ"ל של העיר אום אל פחם. עוד נקבע בערעור כי הוועדה המחוזית בהחלטתה מיום 5.8.15 (נספח כ"ו להודעת הערעור) קבעה כי קיימות סיבות רבות המצדיקות את דחיית התכנית הנקודתית, שעיקרן עמדת הוועדה המחוזית כי התכנית אינה עומדת בסטנדרטים תכנוניים וכל מהותה לגלגליזציה של עבירות בנייה.

בין השאר נקבע בהחלטה הנ"ל, כי רק במידה שהוועדה המחוזית תחליט להפקיד תכנית מתאר כוללנית, המאפשרת פיתוח למגורים בשטח בו ממוקמת הבנייה, רק אז ניתן יהיה לשוב ולדון בתכנון במקום זה, זאת במסגרת של תכנון כולל של המקום ולא כתכנית נקודתית.

21. נימוק נוסף לקבלת הערעור היה כי אין להתעלם מכך שעסקינן בצו הריסה שניתן לפני שנים רבות ואשר טרם בוצע, דבר הממחיש את הפגיעה בשלטון החוק והמשפט במדינתנו. המשיב הגיש עד כה מספר רב של בקשות וכן ערעורים, זאת על מנת לעכב את ביצועו של צו ההריסה השיפוטי, דבר המנציח קיומו של מבנה לא חוקי רחב היקף (כיום שטחו של המבנה הלא חוקי הוא כ-600 מ"ר). זאת ועוד, המבנה הלא חוקי של המשיב משמש למגורים על קרקע שיעודה חקלאי, דבר נוסף הממחיש את הפגיעה הקשה בדיני התכנון והבנייה.

22. בית המשפט המחוזי הדגיש שהבקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה הוגשה שנים רבות לאחר מתן גזר הדין בו הושת על המשיב הצו הנ"ל. במהלך השנים הנ"ל לא הוכשרה הבניה הלא חוקית וגם כיום לא מצוי היתר הבניה בטווח הנראה לעין. לפיכך, דין הבניה הבלתי חוקית העומדת על תילה מזה זמן רב על קרקע חקלאית - להיהרס ואין מקום לאפשר עיכוב ביצוע של צו ההריסה לתקופה נוספת.

דין והכרעה:

23. באשר לבקשה להורות למדינה להמציא תע"צ של מתכננת המחוז- ברור שאין מקום להעתר לבקשה זו שכלל איננה בסמכותי אלא אם בכלל בסמכות בית המשפט לעניינים מנהליים.

המבקש לפי סעיף 207 נושא בנטל להראות את המצב התכנוני לשיטתו ואינו יכול לגלגל את הנטל לפתחה של המדינה.

24. לעניין הבקשה גופה- הרי מאומה לא השתנה מאז פסק דינו של בית המשפט המחוזי בערעור.

הדין שאמור היה להתקיים בחודש יוני או יולי התקיים בסופו של דבר (באיחור) וממילא לא רק שלא ניתנה בו החלטה אלא שאפילו לכשתינתן ההחלטה עדיין לא ניתן יהיה להכשיר את הבנייה נשוא תיק זה.

25. אכן בזמנו סברתי שדי בכך שהתכנית המתהווית יזומה על ידי רשויות המדינה במטרה להכשיר בנייה מאסיבית שכיום איננה חוקית, כדי שאורה על עיכוב ביצוע ההריסה.

כשלעצמי אני עדיין בדעה שיש ממש בטיעון זה, אך נוכח החלטת בית המשפט המחוזי בערעור על החלטתי הקודמת, שדחתה עמדה זו מכל וכל, ובשים לב לכך שאין כל שינוי במצב התכנוני, אינני יכול להיעתר לבקשה.

26. אשר על כן - **הבקשה נדחת.**

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ו, 08 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.